

## Пакт для України

Виборча кампанія в Німеччині ставить під загрозу підтримку України. Але є спосіб захистити її від популістських нападів.

В Німеччині – передвиборча кампанія, і конкуренція між партіями може поставити під загрозу підтримку України. Те, наскільки надійна вона буде в майбутньому, значною мірою залежатиме від результатів виборів, які відбудуться 23 лютого 2025 року, майже через три роки після початку російського нападу на всю Україну. Доти (і до прийняття нового бюджету новою парламентською більшістю), найімовірніше, додаткових коштів для Києва не буде.

І це в той час, коли ситуація на фронті виглядає дедалі тривожнішою, а після того, як посаду президента США 20 січня наступного року обійме Дональд Трамп, Україна ризикує лишитися без найважливішого наразі прихильника. Трамп, його віце-президент Джей Ді Венс і ключові члени його зовнішньополітичної команди – відкриті противники продовження військової та фінансової підтримки України. Син і радник Трампа, Дональд Трамп-молодший, через кілька днів після виборів надіслав чітке послання президентові України Володимирі Зеленському в Instagram: «До припинення допомоги лишилося 38 днів». Тепер Німеччина, другий за значущістю помічник України, теж може перестати ним бути, принаймні тимчасово.

Йдеться не лише про фінансову та військову допомогу. Єдність Заходу в політичній і дипломатичній підтримці України, схоже, теж під загрозою. Ставши *lame ducks* [політиками без майбутнього], Джо Байден і Олаф Шольц не зможуть далі тиснути на таких діячів, як Віктор Орбан, і стримувати відцентрові рухи всередині коаліції прихильників України. Власне, в цих колах і саму Німеччину, схоже, починають вважати ненадійним гравцем. Коли прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск, намагаючись мобілізувати європейську групу підтримки України для протистояння Дональдові Трампу, обминає Берлін десятою дорогою – варто замислитись. Вочевидь, довіру вже значною мірою втрачено.

З огляду на це, тривогою просочується навіть повітря в Україні. Зеленський різко розкритикував телефонну розмову німецького канцлера з російським президентом 15 листопада: «На мою думку, цим дзвінком Олаф відчиняє скриньку Пандори», – сказав він в вечірньому відеозверненні. За цими словами ховається побоювання, що впливові прихильники України домовлятимуться з Путіним за спиною Києва і його центрально- та східноєвропейських партнерів.

*Переважає більшість  
німців, а саме 57  
відсотків, і досі  
виступає за військову  
підтримку України*

Існує побоювання, що німецька політика щодо України може стати ще більш непевною через подальше посилення AfD та BSW під час майбутньої виборчої кампанії. Зважаючи на минулі європейські вибори й місцеві вибори в Саксонії, Тюрингії та Бранденбурзі, воно, схоже, небезпідставне. Навіть такі рішучі прихильники України, як Фрідріх Мерц, іноді значно пом'якшували свої вимоги – наприклад, щодо постачання крилатих ракет «Таурус» – в інтересах тих, хто балотувався на сході країни. Під час парламентської виборчої кампанії в Німеччині заклики до «миру» майже за будь-яку ціну діють на населення, стурбоване власними економічними проблемами, краще, ніж гасла про стійкість із вуст прихильників України. За актуальними даними Фонду Кербера, переважає більшість німців, а саме 57 відсотків, і досі виступає за військову підтримку України (для порівняння: так само підтримувати Ізраїль закликають лише 25 відсотків). Відносна більшість (47 відсотків) німців також виступає за те, щоб Україна продовжувала боротьбу за повернення всіх окупованих Росією територій.

Не тільки переважає більшість населення, а й всі центристські партії вже майже три роки підтримують Україну, хоча й з різними акцентами. Однак під час минулих виборчих кампаній всі вони, знов-таки в різній формі, продемонстрували, що не застраховані від популістського тиску – чи то в формі «єгопацифізму» самопроголошеного руху за мир, чи то націонал-популістської риторики «наша країна понад усе». Ризики (і можливі наслідки) падіння під цим тиском були б набагато серйознішими в виборчій кампанії в Бундестаг, ніж на державному рівні. Фактичне, а не лише

декларативне припинення або зменшення підтримки України, особливо зараз, мало б великі наслідки для фундаментальних безпекових інтересів Федеративної Республіки Німеччина.

*Вже понад 1000 днів  
Україна захищає і нашу  
безпеку й свободу*

Вже понад 1000 днів Україна захищає і нашу безпеку й свободу, даючи відсіч російському імперіалізму та експансіонізму. Тепер, коли американські гарантії безпеки вже не безумовні й не всеосяжні, для безпеки Німеччини і Європи буде фатальним, якщо з України надійде сигнал, що призом за порушення закону й воєнну агресію стане Європа. Тож продовження підтримки України має бути спільним інтересом всіх сторін, які несуть політичну відповідальність. Щоб захистити цю відповідальність від популістських спроб розколу, а підтримку України – від використання в передвиборчій тактиці, центристські партії могли б укласти «Пакт для України» на майбутні вибори, орієнтуючись на «Кодекс чесної виборчої кампанії», який узгодили ХДС, ХСС, СДПН, Зелені, ВДП та Ліва партія в травні цього року. В ньому окреслено спільну позицію, яку мають всі центристські партії і з якої можна протистояти популістичним маргіналам.

Якщо конкретно, така міжпартійна угода про політику щодо України може містити три пункти. По-перше, чітке визнання, що напад Росії на Україну й на європейський мирний порядок не повинен стати успішним, що Україна повинна перемогти в війні. По-друге, зобов'язання продовжувати фінансову та військову підтримку України й за потреби (частково) компенсувати втрату американської допомоги. І, по-третє, затвердження того, що тільки сама Україна може ухвалювати рішення про початок і умови переговорів про мир або припинення вогню.

Якби всі центристські партії – ймовірно, майбутні партнери по коаліції – погодили ці три пункти ще на початку виборчої кампанії, можна було б деполітизувати це питання під час кампанії і захистити його від популістських нападок з боку як ультралівих, так і ультраправих. Але передусім це б забезпечило майбутньому німецькому уряду сильний демократичний мандат на рішуче продовження підтримки України. Власне, це означало би надійність

– для України, а також для наших міжнародних партнерів та оборонної промисловості. Якби провідні кандидати від центристських партій зібралися разом на початку гарячої фази виборчої кампанії, щоб підписати такий «Пакт для України», це було б важливим (особливо напередодні інавгурації Дональда Трампа) сигналом про рішучість і надійність німецької та європейської політики щодо України.

*Переклад з німецької Дар'ї Прусенко*

---



**Карстен Юнг**

Професор Карстен Юнг (Karsten Jung) викладає політологію в Федеральному університеті прикладних наук у сфері державного управління. Він спеціалізується на німецькій зовнішній і безпековій політиці, міжнародних відносинах і нових формах співпраці у сфері безпеки.

